

GAZETA GDAŃSKA

Wychodzi codziennie w południe z datą na dzień następny z wyjątkiem niedziel i świąt.

Pismo dla ludu polskiego.

Miejscem zobowiązań i dopełnień jest Gdańsk. W sprawach sądowych dla Polski — Tczew.

Przedpłata w Polsce wynosi kwartalnie 18,00 mk. pol. z odnośnieniem do domu przez listowego 27,— mk. pol. Ogłoszenia inseratów zamieszczanych w Polsce po 3,00 mk. pol. za jednolitego wiersz nonparello. Reklamy na pierwszej stronie za 67 mm wiersz nonparello po 9,00 mk. Reklamy za tekstem po 6,00 mk. wiersz nonparello.

Pocztowe konto czekowe w Warszawie: Pocztowa Kasa Oszczędności nr. 170 004.

Zobowiązanie do zamieszczenia ogłoszeń w pewnej oznaczonej wielkości, albo przepisane dnia lub na bliżej określonym miejscu w tym lub innym numerze — nie przyjmujemy w ogóle. Zlecenia ogłoszeniowe uobozują i wtenczas są wykonywane, gdy pod tym względem wypadają niekorzystnie.

Redakcja i Eksped. w Gdańsku teraz: Grobla Przedm. 49, później Rynek Kaszubski 21. — Tel. 1781 i 2285.

Rękopisów nam nadesłanych nie zwracamy.



Przedpłata w Wolnym Gdańsku wynosi kwartalnie 6,00 mk. niemieckich z odnośnieniem do domu. Ogłoszenia z obszaru Wolnego Gdańska po 1,00 mk. niem. za jednolitego wiersz nonparello. Reklamy na pierwszej stronie za 67 mm wiersz nonparello po 3,00 mk. Reklamy za tekstem po 2,00 mk. za wiersz nonparello.

Pocztowe konto czekowe w Gdańsku: Postcheckkonto Nr. 5124 in Danzig.

Ogłoszenia do najbliższego numeru przyjmujemy tylko do godziny 1-mej w południe. Później samowolne ogłoszenia kosztują 50 proc. więcej, którą to kwotę zapłacić należy przy zamówieniu. Przy konkursach, akordach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej.

Filja w Tczewie dla Polski ul. Dworcowa 1. Skrzynka poczt. 22.

Główny zakład i drukarnia w Gdańsku: Obszar miejski 12 (Stadtgebiet 12). Tel. 1781 i 2285.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Rok XXXI.

Gdańsk, na czwartek 3-go marca 1921 r.

Nr. 46.

Wichrzyciele strejkowi.

Ktoby jeszcze miał jakiegokolwiek wątpliwości co do charakteru strejku, jaki — na szczęście tylko częściowo — zdołały rozpętać wrogi państwu żywioly na ziemiach polskich, tego o prawdziwym obliczu strejkowem przekona moskiewski radiotelegram, za pomocą którego bolszewicy rosyjscy starają się podtrzymać ducha swych świadomych i nieświadomych zwolenników w Polsce. „Wierzcie — mówi radio bolszewickie — że wszystkie nasze myśli w tym czasie będą z wami. Myślimy gotowi i próbujemy wykorzystać wszystkie możliwości, żeby okazać wam w tej sprawie wszelką i materialną pomoc“.

A gdyby ktoś z lekkim sercem chciał przejść do porządku dziennego nad wpływem tego strejku na Górnym Śląsku, ten chyba z głuchą wściekłością zaciśnie pięść, dowiedziawszy się, iż pisma niemieckie na Górnym Śląsku w nadzwyczajnych wydaniach obwieściły tę radosną dla sprawy niemieckiej nowinę, i kuja z tego kapitał na dzień 20 marca.

I wreszcie, gdyby kto miał jakie złudzenia, co do oddźwięku strejku zagranicą, tego o katastrofalnych jego skutkach przekonają głosy angielskie, które w strejku tym, wywołanym niespełna na trzy tygodnie przed plebiscytem górnośląskim, chcą widzieć dowód, iż Polska nie posiada sił państwotwórczych, iż robotnicy polscy, dopuszczając się sabotażu na własnym państwie, w chwili, gdy państwo to rozgrywa na Górnym Śląsku walkę o swą przyszłość polityczną i byt gospodarczy, nie dają żadnej gwarancji, iżby państwo, w którym oni posiadają ogromny wpływ i znaczenie, potrafiło dobrze rządzić tak skomplikowanym organizmem, jakim jest G. Śląsk.

Już powyższe, zwięzłe zestawienie kilku faktów, stwierdza aż nazbyt dowodnie, jakim jest charakter strejku, jakie jego cele, jakie jego skutki.

To też do obrony zagrożonych interesów państwowych zszeregowała się dziś cała zdrowa część społeczeństwa. Mimo strejku kolejowego, w całej Polsce koleje funkcjonują normalnie. Mimo proklamacji Rady naczelnej klasowych związków zawodowych, wzywającej do strejku generalnego na ubiegły poniedziałek i wtorek, praca w całej Polsce — poza Warszawą — nie doznała naogół większych przerw. Zanotować nawet należy bardzo znamienity objaw, iż mimo wezwania do strejku generalnego, powrócili do pracy maszyniści kolejowi, ci sami, którzy pierwsi dali hasło do strejku. Przejrzeli, iż byli manekinami w ręku wrogów państwa.

Mówiąc powyżej, iż około obrony zagrożonych interesów państwa i społeczeństwa zszeregowała się cała zdrowa część narodu, napróżno chcielibyśmy wśród niej szukać tych, którzy o sobie twierdzą, że są jedynymi przedstawicielami interesów robotniczych.

Gdy rząd, któremu świeżo uchwalił Sejm zaufanie, zarządził zmilitaryzowanie kolei, rozciągając równocześnie działalność sądów doraźnych na czyny przeciw bezpieczeństwu i całości kolei, wystąpiła do walki z nim polska partja socjalistyczna, której wódz, Daszyński, był do niedawna wiceprezydentem tegoż samego gabinetu.

Rząd postanowił wszelkimi siłami ruch kolejowy podtrzymać. Czyż czynił to w interesie „burżuazji“? Czyż powstrzymanie ruchu kolejowego nie jest właśnie wodą na młyn dla paskarzy, którzy w pozabawionych dowozu miastach uzyskują możność dowolnego podbijania cen? Przeciwnie, każdy obywatel, każdy polityk, każdy robotnik, każde nieomal dziecko wie, że wstrzymanie ruchu kolejowego, jest równoznaczne z wydaniem na pastwę głodu, nędzy i zimna szerokich warstw robotniczych. Wstrzymując dowóz żywności, surowca i węgla, strejkujący kolejarze odbierają robotnikowi nie tylko żywność codzienną; równocześnie bowiem odbierają mu zarobek, zmuszając fabryki do zamknięcia ruchu, gasząc paleniska maszynowe. Wszystkie te momenty poruszone zostały w oświadczeniu rządowym. Przedstawiciel rządu powiedział jednak jeszcze więcej. Mówił o niszczeniu urządzeń kolejowych i rozkręcaniu maszyn przez zbrodnicze ręce, o takiej zbrodni, jaką było puszczenie dzikich lokomotyw. Przedstawiając nieustanne zabiegi rządu nad poprawą bytu materialnego kolejarzy, premier oświadczył, że społeczeństwo ma prawo żądać, by kolejarze spełnili swój obowiązek, i aby ani społeczeństwo ani państwo na tem nie cierpiało. Sejm zrozumiał powagę położenia. Przyjęto olbrzymią większością wniosek, wyrażający solidarność z zarządzeniami rządu.

Wniosek ten przyjęto wbrew protestom socjalistycznym, i mimo wstrzymania się od głosowania — Narodowej Partji Robotniczej.

Stanowisko tego ostatniego stronnictwa wywołało w Polsce zrozumiałe zdumienie. Czyżby u przywódców tej grupy już tak dalece zatarta się granica między zagrożeniami interesami państwa i społeczeństwa a obawą konkurencji socjalistycznej, iż spokojnie patrzą się na puszczenie dzikich lokomotyw przeciw — własnemu państwu? Czyż w chwili, gdy dokonywa się zamach na prawo Polski do życia, na jej życie gospodarcze, na jej przyszłość polityczną, na byt robotnika polskiego (nie tego, który chce strejkować, lecz tego, który chce pracować), czyż w tej chwili partja robotnicza, która się mieni narodową, nie ma nic do powiedzenia — choćby swoim zwolennikom? Czyż zasada „Panu Bogu świeczkę i diabłu ogarek“ wzięła się w dusze i sumienia przywódców Nar. Partji robotniczej tak głęboko, iż nie potrafią odróżnić, gdzie dobro państwa i społeczeństwa, gdzie zaś jego zguba? W. K.

Bezpośrednie radio Polska-Ameryka.

Paryż, 1. marca. Amerykańskie towarzystwo telegrafów bez drutu zawarło z polskim rządem umowę mocą której w

Warszawie wybudowana będzie wielka stacja radio, która połączy bezpośrednio Polskę z Ameryką.

Egzekucje w Irlandii.

Londyn, 1. marca. Wczoraj stracono przywódców powstania irlandzkiego w barakach Wiktorji koło Cork. Skazanych rozstrzelano. Tłum odpowiedział na to demonstracjami. Czterech angielskich żołnierzy zabito, jedenastu zraniono.

Stanowczość sojuszników.

Przebieg pierwszego posiedzenia konferencji londyńskiej.

Londyn, 1. marca. Wbrew nadziejom przesunięcia terminu konferencji, wczoraj zjawił się generalny sekretarz u dra Simonsa i zaprosił delegację niemiecką na 9½ godz. na posiedzenie w Lancasterhouse, przyczem zawiadomił, że na porządku dziennym znajduje się sprawa odszkodowań.

Podczas gdy na tem posiedzeniu dr. Simons odczytywał kontrproponycje niemieckie, przerwał mu Lloyd George i powiedział, że wprawdzie, jeśli mają Niemcy coś do zakomunikowania, to mogą to uczynić, jednakże należy zwrócić na to uwagę, że wobec jasnego oświadczenia sojuszników Niemcy widocznie źle sobie zdają sprawę z sytuacji, bo postanowienia Najwyższej Rady zmienione być nie mogą. Nie ma nawet cienia podstawy do jakiegokolwiek dyskusji lub bliższego rozpatrywania przywiezionych przez dra

Simonsa dokumentów. Po tych słowach Lloyd George podniósł się wraz z innymi delegatami i opuścił salę, nie zegnając się wcale.

Wedle doniesień francuskich, oświadczenia Niemiec wywołały ogólnie bardzo złe wrażenie, a Lloyd George oświadczył, że należy przerwać przedko obrady, gdyż gotowi się sprzymierzeni jeszcze dowiedzieć, iż oni, a nie Niemcy, winni płacić pieniądze.

Zaznaczenia godnem jest to, że cały przebieg konferencji nie był zaaranżowany zgóry, lecz poprostu wynikł spontanicznie.

Skutkiem powyższych zajęć wytworzyła się atmosfera naprężona. Nie jest wykluczone, że Niemcy ulegną stanowczej postawie sojuszników, choć prasa niemiecka wyraża możliwość zerwania obrad konferencji.

Strejk zupełnie nieudany.

Wczoraj odeszły pociągi osobowe według rozkładu przedstrejkowego, pociągi towarowe kursują normalnie. Kolejki dojazdowe czynne normalnie. Do pracy zgłosiło się 200.000 ochotników; napływają znaczne ofiary.

Zarząd główny związku maszynistów kolejowych uchwalił potępić stanowczo strejk.

Ze wszystkich miast prowincjonalnych

nadchodzą wiadomości, że strejk zupełnie nieudany.

Bolszewicka mińska „Zwiedza“ zamieściła przed wybuchem strejku korespondencję z Warszawy, opisującą szczegółowo miasto pozbawione elektryczności, wody, tramwajów i kolei, jest to nowy dowód udziału bolszewików w organizacji strejku.

Tramwaje w Warszawie uruchomione.

„Cyfry astronomiczne.“

Niemcy starają się traktować wszystko „naukowo“. Stosownie do tego, dzielny astronom z „Danziger Neueste Nachrichten“ podaje p. t. „Cyfry astronomiczne“ następujące szczegóły swych obliczeń „astronomicznych“ nowoczesnych do sum, które Niemcy mają płacić koalicji.

Suma 226 miliardów marek złotych, którą Niemcy mają zapłacić koalicji, równa się przy dzisiejszym stanie waluty niemieckiej 2,7 biljonom banknotów. Gdyby Niemcy chcieli sumę tę zapłacić samymi stomarkowymi banknotami, to potrzeba byłoby na to 27 miliardów sztuk. Jedna papierowa stumarkówka z roku 1908 jest 15,8 cm. długa. Gdyby owe 27 miliardów rozłożono obok siebie, aby wierzytelom zbudować most na księżyc, to możnaby tą ogromną liczbą kwitów jedenaście razy połączyć księżyc z matką ziemią. (Księżyc jest przeciętnie oddalony od ziemi 384 000 km.; rozłożenie stumarkówek obejmowałoby przestrzeń o 4 265 000 km.) Inne porównanie: Ta nieznośna ilość banknotów niemieckich możnaby całą ziemię przy równiku opasać wstęgą 10 metrów szeroką.

Do 226 miliardów odszkodowań dołącza się jeszcze 12½ procentu dodatku wywozowego, przez co suma ta podnosi się na 270 miliardów złotych marek. Jeżeli rzeczywiście tyle pieniędzy będziemy mogli oddać, to trzeba by przepchnąć przez Ren złotą górę o 2 160 000 centnarach. Jedna złota dziesięciomarkówka waży 4 gramy. Przy takim „przemycaniu złota“ za pomocą kolei potrzebowałyby 10 800 wozów kolejowych, z których każdy mieściłby ciężar 200-centnarowy. Oznacza to 216 pociągów towarowych po 50 wozów. Tylko za pomocą podobnych drastycznych porównań jest możliwe, aby otrzymać dokładny obraz i wyobrażenie o żądaniach paryskich.

Tak przedstawia „Danziger Neueste Nachrichten“ najnowsze obliczenia astronomiczne na tle odszkodowań niemieckich. Niemcy zatem jako pierwsze wprowadziły przez wywołanie wojny europejskiej astronomję na nowe tory. Nie można więc powątpiewać, iż by Niemcom brak było dzielnych astronomów, skoro „astronom“ z „Danz. Neueste Nachr.“ najlepsze dał na to dowody.

Sejm wychodźstwa polskiego w Ameryce.

Warszawa, 2. marca. W Pittsburgu odbył się Wielki Sejm Wychodźstwa Polskiego z udziałem 648 delegatów. Równocześnie odbył się także Zjazd Duchowieństwa Polskiego, który liczył 250 uczestników. Z Polski przybył Ignacy Paderewski oraz posłowie: ks. Chrzanowski i dr. Zaluska. Pozdrowienia dla Sejmu Wychodźstwa i życzenia pomyślnej pracy przesłali: Marszałek Sejmu Ustawodawczego Rzeczypospolitej Polskiej p. Trąpczyński, p. Naczelnik Państwa Piłsudski, p. Prezydent Rady Ministrów Witos.

Paderewskiemu zgotowano olbrzymią owację, witając w nim znowu, w trzy lata po pamiętnym okresie pracy jego wśród Wychodźstwa amerykańskiego, tego Polaka, który stanął na czele działań dla zorganizowania wysiłków Wychodźstwa Polskiego i stworzenia wojska polskiego w Ameryce, oraz dla uzyskania uznania praw Polski do niepodległego bytu w Ameryce i w ogóle wśród Sprzymierzonych, poczem ułatwiwszy przybyciem swem do kraju utworzenie prawnego Rządu, opartego na porozumieniu stron, oddał Polsce w Rządzie i na Konferencji Pokojowej największe usługi.

Sejm nadał Paderewskiemu nieistniejącą przedtem godność dożywotniego honorowego Prezydenta Wychodźstwa, a oba Zjazdy wyraziły mu w osobnych uchwałach pełne swe zaufanie.

Paderewski wygłosił dwie wspaniałe mowy, zapewniając, że Rząd Polski dokłada wszelkich starań, aby możliwie jak najlepiej pracować dla kraju i przedstawił czynione w tym celu wysiłki. Jednakowoż Wychodźstwo musi udzielić swej wydatnej pomocy tak, jak czyniło to dotychczas. Polacy z Ameryki przyczynili się w ogromnej mierze do odzyskania niepodległości Polski. Stało się to w znacznej mierze dzięki doskonałej ich organizacji i dlatego także w przyszłości musi istnieć Wydział Narodowy Polski.

Następnie wygłosił mowę prezes Wydziału Narodowego p. Smulski, który w wywodach swych odparł niegodziwe zarzuty przeciwników Wydziału Narodowego i poddał ich działalność druzgocącemu sądowi.

Przemówienia te postanowiono wydrukować w stu tysiącach odbitek i porozysłać do wszystkich skupień polskich.

Organizację Wydziału Narodowego udoskonalono i zorganizowano biura prasowe.

Na czele Wydziału Narodowego pozostaje nadal p. Smulski, którego rezygnacji nie przyjęto i któremu wyrażono podziękowanie i uznanie za dotychczasową działalność.

W rozwinętej na wezwanie Paderewskiego akcji składkowej zebrano 60 milionów marek na ogólne cele narodowe, a 35 milionów marek na plebiscyt.

Ekspert skarbowy atoli nie może oszczędzić dyrekcyi w Warszawie jak i w Gdańsku zarzutu, że w pogoni za wielkimi zyskami wdały się w zbyt ryzykowne i szerokie kalkulacje.

Zarząd B. K. P. obecnie kazał wstrzymać zbyt wielkie transakcje i stara się wpłynąć na centralę jak oddziały, by ostrożniej zabierały się w przyszłości do interesów. Kupcy warszawscy i finansisci rozwinęli już akcję zabezpieczającą Bank. Taksamo dzieje się w kraju.

Wobec tego nawet w kołach drobnych deponentów zapanowało zupełne uspokojenie. Dziś jest pewnem, że Bank Kupiectwa Polskiego po opłaceniu wszystkich obowiązków wobec rządu i klienteli utrzyma się z dobrymi aktywami.

Rząd kowieński o plebiscycie na Litwie.

Warszawa, 2. marca.

Rząd kowieński przesłał komisji plebiscytowej odpowiedź na jej notę w sprawie granic terytorjum plebiscytowego i sposobu, oraz form plebiscytu. Odpowiedź ta zawiera pogląd rządu kowieńskiego na charakter i formę plebiscytu w tym przypadku, jeżeli plebiscyt mógłby być przeprowadzony według warunków podanych w nocie rządu kowieńskiego z d. 31 stycznia r. b. Nota głosi, że:

1) Pod względem prawnym całe terytorjum w granicach, ustalonych przez umowę moskiewską z d. 12 lipca, należy do Litwy kowieńskiej. Tymczasowa polsko-sowiecka umowa ryska wprowadziła poprawkę, głoszącą, iż bolszewicy uznają umowę, która nastąpi między Litwą kowieńską a Polską, co do terytorjum wschodniego.

2) Rząd litewski, pragnąc pokojowo i ostatecznie załatwić sprawę terenów, do których wcielenia dąży Polska, a jednocześnie uniknąć komplikacji z Rosją sowiecką zgodził się rozwiązać sprawę tę w drodze plebiscytu, wykonanego pod opieką Ligi narodów.

3) Zdaniem rządu kowieńskiego, granice terytorjum plebiscytowego powinny być określone, jak następuje: Linja północna, poczynając od granic Niemiec, wzdłuż linii z d. 8 grudnia r. 1919, do Niemna, następnie wzdłuż Niemna przez Drusieniki, Orany, Bastugi, Mołodeczno, wzdłuż linii, wymienionej w umowie z d. 12 lipca r. 1920, do Dźwińska. Linja południowa, od pogranicza Niemiec, przez Węglińnię, jezioro Wigry, rzekę Horodniankę, ujście rz. Bobry, Janów, Białystok, Bielsk, Kleszczele, Mielnik, Wysockie Litewskie, Kamieniec Litewski, Brody, Sigmiewicze, jezioro Wygonowskie. Linja wschodnia, wzdłuż granic powiatu słonimskiego, do Mordiczyn, rzeką Serwecz, od ujścia jej do Niemna, dalej granicą b. gubernji czasowej umowy ryskiej, oraz wzdłuż tej linii, do Dźwińska.

którego otrzymuje kopertę i dwie karty plebiscytowe: jedną z napisem za Polską, drugą za Niemcami. Następnie udaje się głoszący do celi izolacyjnej i tam składa kartę wybraną przez siebie do koperty, niszcząc drugą kartę. Potem wraca do Biura, gdzie oddaje swoją legitymację plebiscytową, albo też dokument zastępczy. Po sprawdzeniu przez członków Biura tożsamości głoszącego oraz wpisania go na listę głoszących, głoszący składa swą kopertę do urny, znajdującej się na stole, a oddawszy głos swój i otrzymawszy z powrotem ostemplowaną już przez Biuro legitymację plebiscytową, względnie dokument zastępczy, bezzwłocznie opuszcza salę plebiscytową.

OBLICZENIE WYNIKU GŁOSOWANIA

Obliczenie wyniku głosowania winno być zarządzane natychmiast po zamknięciu głosowania, tj. o g. 8 wieczorem.

Biuro plebiscytowe stwierdza przedwzrostkiem listę osób, które głosowały wedle adnotacji na listach głoszących i kontrolującej. Potem przewodniczący wyjmując koperty z urny. Następnie inni członkowie Biura mają sprawdzić, czy w urnie nie pozostała żadna koperta lub kartka plebiscytowa.

Członkowie Biura obliczają wspólnie koperty i upewniają się, czy liczba kopert odpowiada liczbie głoszących. Sprawdzone w sposób powyżej wymieniony każda różnica będzie natychmiast rozpatrywana, wyniki tego rozpatrywania wraz z uwagami członków Biura winny być zapisane

4) Ponieważ gubernja grodzieńska nigdy nie należała do Polski i zamieszkała jest przez ludność pochodzenia litewskiego, oraz tworzy część Litwy historycznej, przeto rząd kowieński domaga się, aby w części byłej gubernji grodzieńskiej, na południe od linii, ustanowionej traktatem moskiewskim, przeprowadzony był plebiscyt, jak również w dawnych powiatach dzisiejskim i wilejskim. Z powodu braku innych sposobów rozwiązania kwestji obszaru Suwałk, rząd kowieński uważa za wskazane, aby plebiscyt był przeprowadzony również na terytorjum, położonem na zachód od linii z d. 8 grudnia r. 1919.

5) Co do Wilna, które jest stolicą Litwy, rząd kowieński uważa za sprawiedliwe i konieczne, aby miasto to było przyłączone do Litwy bez plebiscytu.

6) Co do charakteru plebiscytu na terytorjum, należącym do Litwy w myśl traktatu z d. 12 lipca r. 1920, rząd kowieński trzymać się będzie zasad konstytucji Litwy, albowiem traktat powyższy był ratyfikowany przez sejm ustawodawczy. Innymi słowy, mieszkańcy tego terytorjum będą mogli bez wszelkich ograniczeń korzystać z prawa głosowania, jak to przewiduje konstytucja Litwy kowieńskiej. Rząd jej uważa za niemożliwe zbyt pośpieszne i powierzchowne przeprowadzenie plebiscytu najwcześniej w ośm miesięcy po zupełnej ewakuacji obszaru plebiscytowego i wskazuje na potrzebę umożliwienia Litwinom przeciwdziałania propagandzie polskiej na zajętem terytorjum.

Wieści z Górnego Śląska.

— Prasa niemiecka podaje za „Temps“ wiadomość, iż Rada najwyższa w Londynie nie tylko ustaliła datę plebiscytu, lecz również zatwierdziła regulamin plebiscytowy, proponowany przez gen. Le Ronda. Obecnie generał Le Rond omawia w Paryżu sprawę głosowania trzema lub czterema strefami. Odbędzie on również konferencję z Radą ambasadorów.

— Prasa niemiecka podaje, iż poczynając od dnia 8 marca kursować będzie około 250 pociągów specjalnych ze wszystkich prowincji Niemiec na Górny Śląsk. Każdy transport przewozić będzie 850 do tysiąca emigrantów.

— Do okręgu katowickiego przybyło już 12 000 emigrantów. Będą oni rozwożeni do miejsc głosowania 120 samochodami pod opieką funkcjonariuszy policji plebiscytowej. Po głosowaniu emigranci będą natychmiast skierowani do stacji węzłowych i przewiezieni do Niemiec.

— Pisma niemieckie donoszą, iż w przyszłym tygodniu przybędą na G. Śląsk trzy bataljony angielskie i rozlokowane zostaną w powiatach lublinieckim, oleśkim i kluczborskim.

do protokołu. Po załatwieniu tej sprawy jeden z członków bierze koperty, otwiera jedną po drugiej, wyjmując z kopert kartki plebiscytowe i podaje je wraz z kopertą przewodniczącemu. Przewodniczący odczytuje głośno kartę, poczem oddaje ją wraz z kopertą zastępcy przewodniczącego dla kontroli i uporządkowania odczytanych kart wedle następujących kategorii: 1) Polska, 2) Niemcy, 3) kartki nieważne, 4) kartki sporne.

Następnie dwóch skrutatorów, będących przedstawicielami obu stron zainteresowanych, zapisują na arkuszu, przeznaczonym dla obliczenia wyniku głosowania, każdy głos, oddany za przynależnością do Polski lub Niemiec.

KARTKI NIEWAŻNE.

Kartkami nieważnymi są: 1) kartki plebiscytowe, różniące się dość znacznie od wzoru regulaminowego, ujawniające tajemnicę głosowania, 2) kartki posiadające znaki widoczne w celu przedwczesnego ujawnienia tajemnicy głosowania, 3) kartki z dodatkami, 4) kartki puste, 5) kartki znalezione w urnie bez koperty Biura, 6) kartki pod każdym innym względem prawidłowe, ale znalezione w kopercie, nie odpowiadającej regulaminowi, 7) kartki znalezione w takich kopertach, któreby nosiły znaki widoczne, umieszczone w celu ujawnienia przedwczesnej tajemnicy głosowania. Każda koperta zawierająca winna tylko jedną kartkę plebiscytową. Jeżeli jednak znaleziono w kopercie kilka kart o jednakowej treści, a odpowiadających

Sprawa Banku Kupiectwa Polskiego.

Wybitny znawca spraw finansowo-skarbowych Rzeczypospolitej, p. wicedyrektor głównego urzędu kasowego ministerstwa skarbu, został jako mąż zaufania rządu i ekspert wydelegowany specjalnie do zbadania tej sprawy tak w Warszawie jak w Gdańsku.

P. dyrektor Lipiński udzielił przedstawicielowi „Gazety Gdańskiej“ cały szereg ciekawych informacji, które po gruntownym, rzeczowym i nader skrupulatnym zbadaniu tej sprawy rzucają snop nieco jaśniejszego światła na Bank Kupiectwa Polskiego i całą aferę.

Otóż według p. dyrektora Lipińskiego przedstawia się przebieg i obecny stan sprawy tej następująco:

Ministerstwo Spr. Wojskowych złożyło swego czasu 288 milionów marek dla Domu Handlowego B. Rydzewski w Warszawie, jako akredytywę za dostawę ryżu w Banku Kupiectwa Polskiego. Ryż miał być oddawiony z terminem 15 stycznia b. r. Na oznaczony termin ryżu nie było. Wobec tego zażądało Min. Spr. Wojsk. kategorycznie albo ryżu albo pieniędzy.

Nie mogąc dostawić ryżu na czas oznaczony wycofał się B. Rydzewski z całej

sprawy. Ofertę na dostarczenie towaru złożył w tej chwili Bank Kupiectwa Polskiego twierdząc, że ryż już jest w Gdańsku.

Ministerstwo Spraw Wojsk. wysłało swego delegata, by przekonać się, czy ryż jest. Towaru nie było, a bilans przedstawiony był nieścisły.

Gdy delegat min. skarbu stwierdził na mocy badań przeprowadzonych dokładnie na miejscu, że w przedstawionym bilansie zaszyły nieprawidłowości, postanowiło min. wojskowe oddać sprawę prokuratorji.

Zeby atoli z drugiej strony zabezpieczyć na wszelki wypadek interesy skarbu państwowego wysłało min. skarbu jako męża zaufania i eksperta swego p. dyrektora Lipińskiego, którego zadaniem było zbadać obecny stan i siłę gospodarczą Banku Kupiectwa Polskiego.

P. dyrektor Lipiński stwierdził na podstawie długich i mozolnych, bo przeszło tydzień trwających dochodzeń, że Bank Kupiectwa Polskiego posiada pierwszorzędne aktywa i interesy skarbu polskiego najzupełniej są zabezpieczone. Podwyżka aktywów jest bardzo znaczna. W pierwszym tygodniu po rozpoczęciu się afery już zdołał Bank K. P. spłacić 100 milionów marek, załatwiając przytem spokojnie swe interesy bieżące, wypłacając klienteli i t. d.

napis czarnym drukiem „Polska — Polen“, a drugie „Deutschland — Niemcy“. Biura plebiscytowe ponoszą odpowiedzialność za zastrzeżenie obwodu plebiscytowego w odpowiednią ilość kartek i kopert plebiscytowych. Każdy obwód plebiscytowy otrzymuje staraniem Komisji Rządzącej urnę, którą należy zamknąć na 2 kłódki.

ROZPOCZĘCIE GŁOSOWANIA.

Po otwarciu Biura Plebiscytowego o g. 8 rano, przewodniczący otwiera urnę i pozwala członkom Biura sprawdzić czy urna jest próżna, poczem zamyka ją na dwie kłódki, zatrzymując klucz od jednej kłódki, a klucz od drugiej oddając swemu zastępcy. Od tej chwili nie wolno pod żadnym pozorem otwierać urny, aż do godziny wyznaczonej dla obliczenia głosowania.

Po tej formalności przewodniczący oświadcza głośno, że głosowanie się rozpoczyna. Naprzód głosują członkowie Biura. Biuro Plebiscytowe przystępuje potem do złożenia do urny kopert, zawierających karty plebiscytowe tych osób, które — wedle art. 5' regulaminu — mają prawo głosować bez obowiązku osobistego stawienia się.

POSTĘPOWANIE przy GŁOSOWANIU.

Głoszący będą wpuszczani do sali plebiscytowej za okazaniem legitymacji plebiscytowej, bądź też dokumentu, zastępującego ów dokument. Każdy głoszący zgłasza się do Biura Plebiscytowego, od

Jak się odbędzie głosowanie.

Bytom, w marcu.

Międzysojusznicza Komisja Plebiscytowa na G. Śląsku wydała w wykonaniu dotychczasowych postanowień przepisy co do sposobu głosowania plebiscytowego na Górnym Śląsku, z których najważniejsze brzmią jak następuje:

DZIEŃ GŁOSOWANIA.

Głosowanie plebiscytowe na Górnym Śląsku odbędzie się na całym obszarze górnośląskim dla wszystkich osób, głoszących z kategorii A, B, C i D w niedzielę, dnia 20. marca r. 1921.

KARTY PLEBISCYTOWE, KOPERTY I URNA.

Głosowanie plebiscytowe odbywa się za pomocą kartek plebiscytowych oddawanych w kopertach. Koperty, przeznaczone do głosowania będą dostarczane wyłącznie przez Komisję Rządzącą i zaopatrzone jej stemplem. Koperty będą wręczane głosującym wyłącznie tylko w sali, gdzie się odbywać będzie głosowanie, staraniem Biura Głosowania. Kartki plebiscytowe wydrukowane będą staraniem Komisji Rządzącej, która zaopatrzy wszystkie biura plebiscytowe w wystarczającą ilość kart, a oprócz tego dostarczy pewną ilość przedstawicielom stron. Kartki plebiscytowe będą wydrukowane na papierze białym. Jedne z nich noszą

— Przemycanie broni na Górny Śląsk trwa w dalszym ciągu. Nawet kobiety przygotowują zaburzenia w czasie plebiscytu. Działają oni ręką w rękę z komunistami i usiłują nawiązać stosunki z Rosją sowiecką.

— Na mocy rozporządzenia Międzysojuszniczej Komisji rządzącej, zakazuje się rozdawania pism ulotnych, gazet i czasopism, itp. oraz naklejanie odezw na mury bez poprzedniego zezwolenia policji. Winni będą prześladowani w drodze sądowej.

Sprawy polskie.

KORUPCJA WŚRÓD NIEMIECKICH PLACÓWEK PLEBISCYTOWYCH.

Lewicowe pisma niemieckie piszą, że wśród niektórych placówek niemieckiej organizacji wojskowej, korupcja przybiera takie rozmiary, iż dalsze milczenie staje się niemożliwe. W wydziałach transportowych, zaopatrywania i informacji teje organizacje panuje gospodarka „tak ładacka, że przewyższa nawet szwindle wojenne i demobilizacyjne.”

Pracuje w tych instytucjach wyłącznie zwarta grupa oficerów i junkrów, która myśli tylko o napełnianiu sobie kieszeni.

W centrali w Wrocławiu pracują oficerowie w większości uczestnicy zamachu Kappa, którzy dostarczają samochody, futra, dywany itp. nie mówiąc o oszustwach, których się dopuszczają, ci pracownicy, ciągnący ze swoich dostawców milionowe zyski.

ZARZUTY UKRAINCÓW.

Zarzuty przeciwko administracji polskiej w Galicji wschodniej, złożone do rady Ligi narodów przez delegatów ukraińskich, zawierają cztery główne punkty: 1) O zamknięciu w wielu miejscowościach ruskich szkół, 2) o wprowadzeniu w niektórych gminnych instytucjach polskiego języka bez prawa używania ruskiego, 3) o systematycznym wydalaniu ruskich urzędników i 4) o nieprawnych rekwizycjach dla wojska.

Z polityki zagranicznej.

PRZECIWANGIELSKA ROBOTA PISM NIEMIECKICH.

Królewiec, 28 2. „Ostpreussische Ztg.” nieomal w każdym numerze uderza otwarcie lub skrycie w Anglię lub jej interesy.

Obecnie podaje w numerze 96 p. t. „Gabinet Ilcya Georga chwile się” wiadomość nieprawdopodobną, że stoimy w przededniu upadku gabinetu angielskiego. W tym samym numerze mówi się o Anglii jako o nacji egoistycznej, która straci niebawem wszelki kredyt na kontynencie.

zresztą prawidłom regulaminów, to wówczas kartki te będą policzone tylko za jeden głos. Jeżeli zaś kartki te będą różnie brzmiały, to wówczas będą wszystkie nieważnione.

KARTKI SPORNE.

Jeżeli członkowie Biura Plebiscytowego nie mogą pogodzić się co do ważności jakiegokolwiek karty plebiscytowej, to przewodniczący ogłasza ową kartę za sporną. Kartę sporną i kopertę, podpisaną przez członków Biura, należy wysłać do Biura Międzysojuszniczego, które w takich sprawach ma głos rozstrzygający.

ZAMKNIĘCIE PROTOKÓŁU.

Po stwierdzeniu tymczasowych wyników głosowania w danym obwodzie plebiscytowym, Biuro Plebiscytowe zamyka protokół. Członkowie Biura muszą podpisać oba egzemplarze protokołu.

POSTANOWIENIA DLA OKREGU, TWORZĄCEGO JEDEN TYLKO OBWÓD PLEBISCYTOWY.

Natychmiast po podpisaniu protokołu Biuro Plebiscytowe przystępuje do sporządzenia dwóch paczek. Jedna paczka winna być zaadresowana do Biura Międzysojuszniczego, a druga do przelozonego gminy miejscowej. Pierwsza paczka winna zawierać: 1) jeden egzemplarz protokołu, 2) listę kontrolującą przebieg głosowania, 3) sporne kartki plebiscytowe, 4) dokumenty, które mogą posłużyć Biuru Międzysojuszniczemu, a następnie Komisji Rządzącej do sprawdzenia działalności ob-

Niemcy a afera bankowa.

(Tel. wł. „Gazety Gdańskiej“.)

Berlin, 2 marca. Z zupełnie pewnego źródła dowiadujemy się, że wśród niemieckich sfer finansowych urzędowych i prywatnych są starania w toku, by za wszelką cenę doprowadzić do upadku instytucję Banku Kupiectwa Polskiego.

Dają oni tą drogą z jednej strony do skompromitowania polskich instytucji finansowych wogóle, z drugiej zaś do pomnożenia polskich trudności gospodarczych.

Zasadnicze zmiany w centrali dewiz.

Warszawa, 2. marca. Rząd polski postanowił zaprowadzić w centrali dewiz zasadniczą zmianę. Nowe przepisy dają wolną rękę bankom dewizowym.

Polska-Rumunia a Czechy.

Paryż. (EE.) Bawiący tu czesko-słowacki minister spraw zagranicznych dr. Benes oświadczył przedstawicielom prasy, że rząd czeski nie tylko zajmuje stanowisko przychylne wobec porozumienia

polsko-rumuńskiego, lecz nawet dąży do porozumienia z temi państwami.

Równocześnie dr. Benes zaznaczył, że nie wierzy w ofensywę bolszewicką przeciw Rumunii.

Zaprzeczenie wiadomości o zajęciu Tyflisu przez bolszewików.

Warszawa. (PAT.) Wbrew za pewniom komunikatów bolszewickich, przedstawicielstwo Gruzji ogłasza, że Tyflis pozostaje w rękach gruzińskich.

TEODOR WOLFF O „MARCU”.

Berlin, 1 3. Teodor Wolff rozpisuje się w „Berliner Tageblacie” w numerze 49 na temat — marcowy. Konstatuje on, że marzec był miesiącem burz nie tylko w przyrodzie ale i w życiu narodów. „Obecnie”, tak pisze wybitny publicysta niemiecki dosłownie, znajdujemy się znowu u progu osobliwego tego miesiąca. W marcu 1919 r. mieliśmy przewrót spartakowców, w 1920 r. rewolucję monarchistyczną Kappa. Znowu pełzają po ziemi cienie różnych bezkształtnych wieści. Nie potrzebaby uwierzyć, gdyby się nie wiedziało, ile dzikich namietności pozostawiła nam w dziedzictwie niebezpieczna wojna. Zresztą czujemy formalnie, że obecny marzec ma coś w swym łonie. W Londynie i Górnym Śląsku zapadać mają decyzje.”

P. Teodor Wolff może mieć rację. Polska w każdym razie na marcowe burze

WIELKI PROCES KOMUNISTYCZNY W ESTONII.

Dorpat, 28 2. Estoński dziennik „Waba Maa” donosi, że w Estonii odkryto wielkie sprzysiężenie komunistyczne rozgłoszone szeroko po całym kraju. Mianowicie po miastach były organizacje poboczne, które miały spokój wewnętrzny. W związku z tem aresztowano około 70 komunistów, przeciw którym rozpoczyna się wielki proces przed sądem dorpackim.

POWSTANIE KRYMSKICH TATARÓW.

Na całym Krymie wybuchło powstanie tatarów. Hasłem do wybuchu było rozstrzelanie przez komisarzy bolszewickich wybitnych działaczy politycznych tatarskich: Ibrahima Murtarowa, Kara-Biberowa i Ceit-Oglu. Powstańcy zajęli Bachczysaraj, gdzie wyróżnili wszystkich komisarzy.

wodów plebiscytowych oraz do ustalenia ostatecznego wyniku głosowania. Druga paczka zawiera: 1) drugi egzemplarz protokołu, 2) listę głosujących, 3) klucze od urny. Jak tylko zostanie ustalony wynik głosowania na cały okręg plebiscytowy, powinien przewodniczący natychmiast zawiadomić o tem telefonicznie Komisję Rządząca i Biuro Międzysojusznicze, oraz uprzedzić Biuro Międzysojusznicze telefonicznie o wysłaniu doniesienia telegraficznego.

SPRAWDZENIE DZIAŁALNOŚCI PRZEZ BIURA MIĘDZYSOJUSZNICZE

Po otrzymaniu sprawozdań poszczególnych obwodów plebiscytowych z działalności podczas plebiscytu, Biuro Międzysojusznicze rozstrzygnie sprawy sporne, zadecyduje o spornych kartkach głosowania, ustali wynik głosowania na każdy okręg plebiscytowy z zastrzeżeniem późniejszego zatwierdzenia przez Komisję Rządząca.

ZATWIERDZENIE WYNIKU GŁOSOWANIA PRZEZ KOMISJĘ RZĄDZĄCĄ.

Komisja Rządząca rozstrzygnie na podstawie sprawozdania Biura Międzysojuszniczego o ważności przebiegu głosowania i zatwierdzi wyniki. W obwodach plebiscytowych, w których nie udało się należycie przeprowadzić czynności plebiscytowych, odbędzie się powtórne głosowanie. Datę oznaczy Komisja Rządząca.

REDAKTOR AMERYKAŃSKI HARWEG AMBASADOREM W LONDYNIE

Londyn, 28 2. Amerykański ambasador Davis opuszcza według doniesień „Timesa” 9 marca Londyn. Miejsce jego ma zająć pułkownik George Harweg, naczelny redaktor „North American Review”.

Z Polski i ze świata.

Polska marka pójdzie szybko i znacznie w górę. Francuski tygodnik „La vie economique” (Życie ekonomiczne), omawiając rozszerzenie stosunków handlowych między Polską i Francją, zaznacza, że obecny niski kurs polskiej waluty nie może i nie powinien być przeszkodą ich rozwojowi, ponieważ istnieje pewność, że w najbliższym już czasie polska waluta pójdzie szybko i znacznie w górę. Przyczyną się do tego: 1) Podpisanie pokoju w Rydze pomiędzy Polską a Bolszewikami; 2) Pomyślne załatwienie sprawy Górnego Śląska; 3) Zawarcie przymierza z Rumunią; 4) Podpisanie umowy gospodarczej z Francją.

Konkurs na utwór poetycki. Redakcja „Myśli Twórczej”, przystępując do wydania n-ru, poświęconego dziejom Górnego Śląska, ogłasza konkurs na utwór poetycki z 3 — ma nagrodami, pierwsza 1000 mk., druga 500 mk.

Sprzeniewierzenia w plebiscytowej centrali niemieckiej. Sekretariat Towarzystwa obrony kresów zachodnich podaje: Górnośląska „Gazeta Ludowa” stwierdza na podstawie głosów prasy niemieckiej, że nadużycia pieniężne w centralnej niemieckiej organizacji plebiscytowej we Wrocławiu przedstawiają się jako poważny skandal, z powodu którego opinia niemiecka domaga się surowego śledztwa. Kasjerem centrali tej był 22-letni młodzieniec, rozporządzający funduszami wielomilionowymi bez kontroli. Urzędnicy centrali otaczali się zbytkiem, za niedbują komitety prowincjonalne, które niejednokrotnie nadaremnie zabiegały o rzeczy najpotrzebniejsze. Pewne oznaki wskazują, że centrala ta do pewnego stopnia sabotowała politykę plebiscytową rządu niemieckiego i zacierała ślady swych nadużyć. Skandal jest tem większy, że urzędnicy centrali są przeważnie osobami wojskowymi.

St. Gruszczyński, pierwszy tenor Opery Warszawskiej, którego świetny koncert w Gdańsku pamiętają jeszcze gdańszczanie z roku zeszłego, występuje obecnie w stolicy Portugalii, Lizbonie. Pisma lizbońskie, zamieszczając podobizny śpiewaka w Lohengrinie nie szczędzą mu pochwał najwyższych i słów zachwytu. Dziennik „O Journal” nazywa głos śpiewaka polskiego i siłę fenomenem, a występ jego w Lohengrinie wielkim sukcesem i zdarzeniem dnia dla melomanów portugalskich. Dziennik „Patria” stawia Gruszczyńskiego na równi z najlepszym włoskim Lohengrinem, niejakim Viniasem pod względem gry, przynajmniej nie jednocześnie wyższość w piękności głosu, z którego, jak pisze ów dziennik „cała Polska powinna być dumna”. Od 9 marca znakomity śpiewak polski występować ma w b. operze królewskiej w Oporo, gdzie został zaproszony na 10 występów.

Międzynarodowy kongres studentów w Pradze. Podczas świąt Wielkiej Nocy odbędzie się w Pradze wielki kongres międzynarodowy studentów. Dotychczas zgłosili delegaci z 22 państw swój udział w kongresie.

Najnowsza statystyka ludności w Bułgarii. „Utro” pisze, że w Bułgarii przeprowadzono statystykę ludności. Dotychczas wiadome są wyniki w miastach. Największy wzrost ludności przypada na Sofię (49.9%), która miała w roku 1919 ogółem 102 769 mieszkańców, dziś 154 034 mieszkańców. Ilość obywateli w porcie czarnomorskim Burgas w ostatnim dziesięcioleciu podniosła się o 50%. W roku 1910 14 897 mieszkańców a w roku 1920 22 227 mieszkańców. Jedynie port Warna, który w czasie wojny znajdował się w sferze ognia artyleryjskiego nie wykazuje wzrostu.

Przyszły kongres eucharystyczny w Rzymie. Po siedmioletniej przerwie odbędzie się następny kongres eucharystyczny w Rzymie, i to w maju 1922 roku. Taką propozycję przedłożył Papieżowi przewodniczący kongresu, biskup namurski Haylen, a Ojciec św. nie tylko się zgodził na nią, lecz przyrzekł nawet, że obejmie przewodnictwo jednego z posiedzeń kongresu, odprawi wielkie nabożeństwa pontyfikalne w katedrze św. Piotra i weźmie udział w procesji uroczystej. Ostatni kongres eucharystyczny odbył się w roku 1914 w Lourdes.

Unja kościołów. Według wiadomości otrzymanych przez paryski „Matin” z Rzymu. Watykan ma nadzieję, że obecny, straszny przewrót w Rosji ułatwi sprawę unji Kościoła rzymsko-katolickiego, wszczętą już przez Leona XIII.

W tym celu arcybiskup mohylowski, ks. Ropp, miał odbyć podczas przejazdu przez Berlin, konferencję z przedstawicielami tamtejszej emigracji rosyjskiej. Rozmowy te wykazały, podobno, że unja jest obecnie możliwa.

Wielki wiec Chrz. Nar. Stron. Pracy W Częstochowie. Niedawno temu odbył się w Częstochowie wielki wiec Chrześcijańsko - Narodowego Stronnictwa Pracy. Sala Chrześcijańskich Związków Zawodowych (największa w Częstochowie) nie mogła pomieścić wszystkich pragnących wziąć udział w wiecu, a na urządzenia dwóch wieców kolejno jeden po drugim czasu nie starczyło.

Wiec zagał p. Klattoff, przewodniczył p. W. Stanie, sekretarzował p. A. Spiechowicz, do niezdyjmu powołano pp. Zawieła z Radonia, Orlikowskiego ze Skarżyska, Łalowicza z Dąbrowy, Witkowskiego z Kielc.

Pierwszy przemawiał prezes Rady Naczelnej Stronnictwa p. Józef Chaciński o naszej polityce zagranicznej i wewnętrznej. Następnie profesor Małuja z Radonia mówił o ideologii chrześcijańsko-społecznej, poseł Haracz z Łodzi o konstytucji i poseł Gdyl z Warszawy o sprawach gospodarczych. Na wniosek p. Chacińskiego zebrani oklaskami przyjęli następujące rezolucje:

1. Pragniemy, aby zagraniczna polityka polska poszła wyraźnie w kierunku niezbędnych sojuszy dla Polski, przede wszystkim zaś sojuszu z Francją i Rumunią.

2. Żądamy, aby rząd nie utrudniał pracy w naszym kraju w rozwoju przemysłu, gdyż przez to niszczą się robotników warsztatów pracy.

3. Żądamy jaknajszybszego uchwalenia praw o ubezpieczeniach robotniczych.

4. Żądamy zmian w polityce aprowizacyjnej rządu w kierunku zapewnienia miastom a szczególnie ludności pracującej większej ilości chleba i w lepszym nie szkodzącym zdrowiu gatunku.

5. Żądamy sądów doraźnych dla wszystkich zatrzymawczy chleba i paskarzy.

6. Wyrażamy zaufanie i uznanie dla postów z Chrześcijańsko-Narodowego Klubu Robotniczego za ich dotychczasową działalność, a w szczególności za ich stanowisko w sprawie konstytucji i Sejmu dwuizbowego.

Po wiecu odbyło się zebranie organizacyjne na którym powołano zarząd powiatowy częstochowski Chrześcijańsko-Narodowego Stronnictwa Pracy. Do zarządu weszli: adw. Stanisław Gawroński, prezes; Wiktor Stanies, wiceprezes; prof. Wacław Fidler, sekretarz; Antoni Sniechowiec, zastępca; Ludwik Próba, skarbnik; Aleksander Klattoff, zastępca i Piotr Myalek.

Przygotowania do nowego konkordatu w SHS. „Novosti“ podaje okólnik rozesłany przez ministra kultury wszystkim katolickim biskupom w Jugosławii, z daniem wypowiedzenia swego sądu o wytworzeniu się nowego stosunku między Watykanem a organizacjami katolickiego kościoła w Jugosławii. Okólnik ten wywołał ruch księży w Chorwacji i Dalmacji, zmierzający do unarodowienia kościoła. (Herm.)

Najbiegłęjsza maszynistka. Rekord szybkości pisanja na maszynie zdobyła w Stanach Zjednoczonych panna Róża L. Fritz, pisząca z bajeczną wprost szybkością. Panna Fritz może napisać do 265 wyrazów na minutę, o ile — jak sama mówi — chodzi o wyrazy krótkie i temat znany.

Przepisując natomiast tekst, traktujący o rzeczach, których nie zna osiąga średnio 155 wyrazów na minutę.

Lekarz, operujący sam siebie. Z Nowego Jorku donoszą do londyńskiego „Timesa“ a niezwykłym przykładzie zimnej krwi i panowania nad sobą.

Dr. Evan Kane, chirurg naczelny jednego ze szpitali w Pensylwanii, zachorowawszy na zapalenie wyrostka robaczkowego kiszki i stwierdziwszy konieczność dokonania operacji, postanowił sam jej dokonać. W tym celu zasiadł na stole operacyjnym, zastrzyknął sobie, podtrzymywany przez pielęgniarki, środek znieczulający, poczem rozciął brzuch, powstrzymując upływ krwi i usunął z całą precyzją wyrostek robaczkowy. Dopiero po dokonaniu tego pozwolił asystentom zaszyć ranę i położyć się do łóżka. Dr. Kane ma lat 60. Brat jego, również lekarz, asystował przy operacji.

Mówiący film. Ze Sztokholmu donoszą, że po doświadczeniach trwających więcej niż 10 lat, udało się szwedzkiemu inżynierowi Sven Berg Lund wynaleść mówiący film, który podobno zapewnia absolutną równoczesność produkcji głosowej i obrazowej.

Kronika gdańska.

KALENDARZ na czwartek, dn. 3 marca 1921 r.
Kunegundy panny.
Wschód słońca o g. 6,45; zachód o g. 5,40.
Wschód księżyca o g. 4,27; zachód o g. 5,32.

W niedzielę wydał Komisarz Generalny p. Maciej Biesiadecki przyjęcie popołudniowe na cześć członków międzysojuszniczej komisji rozdziału mienia państwowego w Gdańsku, Lefevre'a, Carr'a i Bertanzzii, na którym byli między innymi obecni były minister Madeyski, wiceprezydent senatu Ziehm, burmistrz Bail, senator prof. Noe, konsul francuski Gueritte, konsul amerykański Dawson itd. oraz liczni członkowie kolonii polskiej w Gdańsku. (Pat.)

Na Czerwony Krzyż. Ku uczczeniu nieodżałowanej pamięci dra Jasińskiego, dyrektora Banku Związków, jako w 1. rocznicę tragicznej jego śmierci złożyła pani Katarzyna Dzierżgowska 100 mk. niem. na Polski Czerwony Krzyż. Serdeczne Bóg zapłać wyraża Wybicka.

Niemieccy kupcy Gdańska niezadowoleni z rządu gdańskiego. Z niemieckich kół kupieckich otrzymujemy następujące pismo. Senator prof. Noe w swej mowie, którą miał w Warszawie z okazji rokowań nad konwencją polsko-gdańską, zalecał, aby każda strona oddała to, co ma w nadmiarze, aby można było zamieniać te towary na inne. Widocznie nie wszyscy senatorzy są o tej konieczności poinformowani, gdyż w przeciwnym razie nie potrzebowaliby Gdańsk sprowadzać 100.000 litrów spirytusu z Holandji, mimo iż senat wie, iż Polska może oddać większą ilość tego towaru, co zresztą każdy gdańczyk może przekonać się z ogłoszeń firmy H. A. Winkelhausen, która poleca spirytus do eksportu.

Za pomocą zręcznych rokowań mógł być Gdańsk otrzymał także i nierafinowany spirytus z Polski, któryby mógł być przerobiony przez firmy gdańskie i gdańskich robotników na spirytus do picia. Przez to mieliby niejedni gdańscy bezrobotni przez pewien czas zarobek.

Jeżeliby Gdańsk przedstawił Polsce, że straciłby opłatę celną za spirytus z Polski, to byłaby i na to droga wyjścia. Czy Wolnemu Miastu Gdańskowi, który jest kupujący i sprzedający, wpłynie za pośrednictwem urzędu celnego opłata, lub czy kwota ta uiszczona będzie w formie dopłaty, może być zupełnie rzeczą obojętną.

Wyjazd członków kom. rozd.

GDANSK, 2. marca.

Jak się dowiadujemy, w najbliższych dniach angielski i francuski członek Komisji rozdzielczej b. mienia Rzeszy, opuszczą Gdańsk i powrócą dopiero w kwietniu. Na miejscu pozostanie jedynie włoski członek Komisji p. Oserianzi, który jak wiadomo jest konsulem w Gdańsku.

Kto może być prezydentem Polski.

Warszawa. (EE.) Na dzisiejszym posiedzeniu komisji konstytucyjnej przejrano sto dwa artykuły projektu konstytucji. W artykule trzydziestym piątym zmieniono kwalifikowaną większość z trzech piątych na jedenaście dwudziestych. **Skreślono artykuł czterdziesty trzeci, że prezydentem może być tylko Polak-katolik.**

W Sejmie dyskutowano nad zagadnieniem nietykalności interpelacji, której na-

główkę odczytano. Marszałek oświadczył, że pozostawia decyzję komisji regulaminowej. Wrzawa na lewicy, Daszyński wykluczony z pięciu posiedzeń, przerwa godzinna, w ciągu której posiedzenie komisji konstytucyjnej. Na wznowienie posiedzenia plenarnem komisja stwierdziła nietykalności interpelacji, poczem z powodu, że Daszyński skutkiem wrzawy nie słyszał napomnień, marszałek cofnął wykluczenie.

Strejk zupełnie nieudany.

Warszawa. (PAT.) W elektrowniach warszawskich w zupełności niema przerwy w ruchu. W wodociągach również. Ruch kolejowy został też pod względem technicznym zupełnie oparty.

Na terenie województwa warszawskiego nigdzie strejku niema. W Żyrardowie praca trwa bez najmniejszej przerwy. We Włocławku wszystkie fabryki są czynne. W województwie Lubelskim panuje absolutny spokój. W warsztatach kolejowych w samym Lublinie robotnicy próbowali strejkować lecz druga zmiana pracowników zgłosiła się do pracy.

W Dęblinie i Chełmie bezrobocia niema.

Spadła maska.

Bytom. (EE.) Niemcy na Górnym Śląsku starają się uniemożliwić przeprowadzenie plebiscytu w terminie wyznaczonym. Prowokacyjne wystąpienia ze strony Staatsstrupy spotkają się z należytych odporem ludności polskiej.

W Łatoni, okręgu gliwińskim, na żądanie Polaków policja dokonała rewizji osobistej u członków Staatsstrupy, przy której znaleziono broń. Broń tę odebrano, zanim zdążyli zrobić z niej użytek.

Wycieczka dziennikarzy polskich.

Poznań. (EE.) Przy sposobności zwiedzania fabryki wódek Kasprowicza ofiarował tenże M 100.000 na fundusz wdów i sierot po dziennikarzach. Właściciel drugiej fabryki wódek Tabornik złożył na ten sam cel M 50.000.

Sapieha w Bukareszcie.

Bukareszt (EE.) W poniedziałek przybył minister spraw zagranicznych Sapieha witany na dworcu przez ministra spr. zagr. Taka Jonescu z małżonką oraz osoby urzędowe i personal poselstwa i konsulat.

Program pobytu ministra Sapiehy w Bukareszcie obejmuje od wtorku do

czwartku przyjęcia u min. spr. zagr. Take Jonescu, przez ministra Avarescu i posła rumuńskiego w Warszawie Florescu. Program ten jest ściśle reprezentacyjny albowiem pozałat Sapieha odbędzie w czasie pobytu szereg konferencji z przedstawicielami rządu rumuńskiego.

Mąka ryżowa. Aby zapobiec odczuwaniu brakowi tańszej mąki w Gdańsku postarały się firmy Bartels i Co i Speiser i Co o mąkę ryżową, którą sprzedawają dowolnie bez oddawania znaczków po 3.65 mk. za kg. wszystkim odsprzedającym i kooperatywom. Przy sprzedaży detalicznej pobierać należy 4 mk. za kg.

Mąka kartoflana. Magistrat gdański otrzymał od urzędu gospodarczego znaczny zapas mąki kartoflanej, którą rozdzieli się w bieżącym tygodniu między ludność na kartki chlebowe. Mąka kartoflana kosztować będzie tyle, ile racjonowa mąka pszenna i żytnia.

Zmiana w rozkładzie jazdy. Począwszy od 1. marca b. r. kursje pociąg nr. 903 na linii Pruszc—Soppin według zmienionego planu i to wyjazd z Pruszcza o 4.27 a przyjazd do Soppina o 5.23.

Waluty zagraniczne.

I.

Ogłoszono rozporządzenie pp. ministra skarbu i ministra b. dzielnicy pruskiej o ograniczeniu obrotów dewizami i walutami zagranicznymi.

Podług tego rozporządzenia zakup dla celów odsprzedaży walut zagranicznych i dewiz, jako to banknotów i wszelkich wogóle papierowych znaków płatniczych, czeków, przekazów, weksli, akredytyw i wszelkiego rodzaju pozostałości rachunkowych w walutach zagranicznych, dozwolony jest wyłącznie instytucjom finansowym, działającym bądź na mocy własnych statutów, bądź też na mocy udzielonych przez rząd koncesji.

Sprzedaż walut zagranicznych i dewiz osobom i firmom prywatnym dozwolona jest wyłącznie bankom akcyjnym, których siedziba zarządu znajduje się w granicach państwa polskiego, oraz innym instytucjom finansowym, które uzyskają odpowiednie upoważnienie ministerjum skarbu. Instytucje te otrzymują nazwę banków dewizowych.

Instytucjom finansowym, nie posiadającym praw banków dewizowych, o ile poddadzą się całkowicie przepisom niniejszego rozporządzenia, wolno sprzedawać nabyte przez nie waluty zagraniczne i dewizy wyłącznie bankom dewizowym oraz pomiędzy sobą. Instytucje te otrzymują nazwę komisjonerów dewizowych.

Osobom i firmom prywatnym wolno nabywać potrzebne im sumy w walutach zagranicznych jedynie w bankach dewizowych; posiadane zaś przez nie waluty zagraniczne i dewizy mogą być odstępowane tylko bankom dewizowym, lub komisjonerom dewizowym, nie zaś innym osobom lub firmom prywatnym.

Bankom dewizowym wolno dokonywać sprzedaży walut zagranicznych i dewiz osobom i firmom prywatnym wyłącznie dla celów następujących:

- a) na pokrycie zobowiązań zagranicznych, wynikających z legalnego przewozu towarów;
- b) na uskutecznienie zaliczek na zapłatę za legalnie sprowadzone towary;
- c) na pokrycie kosztów ekspedycji i transportów towarów;
- d) na spłatę długów zagranicznych, powstałych z przyczyn gospodarczo uzasadnionych;
- e) na zapłatę premii asekuracyjnych za granicą, o ile wynikają one z legalnych umów asekuracyjnych;
- f) na koszty podróży do wysokości, 1000 fr. szw. lub równowartości w innych walutach, jednorazowo na osobę, za specjalną adnotacją na pasporcie zagranicznym;
- g) na koszty utrzymania osób zagranicą, o ile pobyt ich tam jest usprawiedliwiony, do wysokości 1500 fr. szw. lub równowartości w innych walutach, miesięcznie na rodzinę;
- h) na utrzymanie za granicą biur przedsiębiorstw krajowych, o ile działalność ich tam jest uzasadniona z punktu widzenia interesów narodowo-gospodarczych;
- i) na wszelkie inne cele gospodarczo uzasadnione, o ile zachodzi konieczność dokonania zapłaty zagranicą i suma nie przewyższa 500 fr. szw. lub równowartości w innych walutach. Dla sum wyższych wymagane jest uzyskanie uprzedniego zezwolenia ministerjum skarbu lub organów przezeń oznaczonych.

Nabywca waluty, w razie nieużytkowania jej na cel pierwotnie oznaczony, obowiązany jest zwrócić ją bankowi dewizowemu, w którym została nabyta lub polskiej krajowej Kasie Pożyczkowej po kursie nabycia; jeśli jednak kurs ten jest wyższy od kursu dnia, w którym waluta została zwrócona — po kursie tegoż dnia.

Nabywca sum w walutach zagranicznych obowiązany jest na każde żądanie ministerjum skarbu lub jego organów przedstawić dla kontroli wszystkie dowody, na zasadzie których sumy powyższe zostały przez niego w banku dewizowym uzyskane.

(Dokończenie nastąpi)

.. Rozszerzanie „Gazety Gdańskiej“ ..

Dział gospodarczy.**GOSPODARCZA POLITYKA SŁOWACZYŹNY.**

Bratysława. (Herm.) „Slovenski Denik“ podaje rozmowę z gospodarczym referentem Kornelem Stodolom, o ekonomicznej polityce Słowaczyny. W pierwszym rzędzie musi ulec zmianie kierunek handlowej polityki. Skrępowane gospodarstwo nie dało dobrych wyników. Trzeba wzbudzić intensywność prywatnych przedsiębiorstw. Rząd powinien nawiązać stosunki handlowe z państwami sąsiednimi, leży to w interesie szczególnie wschodniej Słowaczyny. Życie narodowo-gospodarcze musi być w całej republice jednolite. W niedalekiej przyszłości przeprowadzi rząd ekonomiczną decentralizację. Umowa handlowa z Węgrami jest żywotną dla obu państw. Bratysława będzie środowiskiem handlu, (obu państw) zagranicznego.

Zarazem jednak w Parkanach musi być wybudowany port dla potrzeb wschodniej Słowaczyny i dla handlu z Rumunją. Największą troską rządu jest uprzewysłowienie rolnictwa słowackiego na wzór czeski. Na Słowaczynie mają stanąć cukrownie i fabryki dla konserw owocowych. Stemplowania banknotów na Rusi Podkarpackiej odtychczas nie ukończono przeciwko czemu chcą podobno robotnicy i rolnicy protestować. Pomimo tego żądają, aby dotychczasowa wymiana w stosunku 1:4 była zmieniona na stosunek 1:1.

Z RYNKU JUGOSŁOWIAŃSKIEGO.

Białogród (Herm.) „Nova Doba“ komunikuje, iż na rynku zbożowym w SHS panuje zastój. Kupcy oczekują na decyzję rady gospodarczej, która ma ustanowić nową taryfę celną. Handel cierpi stale jeszcze wskutek braku wagonów. Na bocznych stacjach kolejowych wagony wogóle się nie zatrzymują. Żegluga duńska stale jeszcze jest wstrzymana ponieważ poziom wody jest bardzo niski. To wszystko przyczynia się, że ceny zboża dotychczas są nieregulowane. Pszenica w Banacie w przeszłym tygodniu kosztowała 960 k. klg., w Baczce 9,80 k., w Baranie 10 k. klg. Popyt na kukurydzę jest bardzo mały. Niemcy oczekują spadku cen

Przed likwidacją strejku.

Warszawa. (PAT.) Wczoraj zainicjowano rozpoczęcie rokowań, których wynikiem byłaby likwidacja strejku. W ko-

łach sejmowych panuje przekonanie, iż w środę strejk będzie ukończony.

Warszawa. (PAT.) Wszyscy drukarze przystąpili do pracy, wobec tego wszystkie pisma warszawskie we środę wyszły.

Cywilny wiceminister spraw wojskowych.

Warszawa. (PAT.) Na połączonej komisji wojskowej i skarbowej wiceminister skarbu dr. Weinfeld oświadczył, iż jedynym środkiem wzmocnienia kontroli w

wydatkach wojskowych, byłoby mianowanie osobnego cywilnego wiceministra spraw wojskowych.

zboża i dlatego oferty jugosłowiańskie rozpatrują z rezerwą. Ponieważ w Jugosławii znajdują się ogromne zapasy kukurydzy, kupcy wywierają nacisk na rząd, aby zniżył cen wywozu na ten produkt. Rząd pozwolił na wywóz 8000 wagonów owsa w cenie 3 korony za klg. Trzest oferuje owce w cenie 1,3 lir klg. (5,6 kor.) Wobec tego ten produkt musi konkurować ze zbożem włoskim.

EXPORT ZE SŁOWACZYŹNY.

Bratysława. (Herm.) W „Slovenskim Denniku“ czytamy, iż ruch w porcie bratysławskim znacznie się ożywił. W miesiącu styczniu 1921 roku wynosił do wywózu 545 616 ton, wywóz 520 818 ton. Exportowano drzewo, żelazo, deski zapalki, wino, meble i drut. Importowano do kraju naftę, pszenicę, mąkę, tytoń, kukurydzę, skórę i oleje mineralne.

CZESKIE KAPIELE I KAPITAŁ AMERYKAŃSKI.

Praga (Pat.) „Bohemja“ donosi, że kapieleszki mają być wydłużone towarzystwom amerykańskim na lat 60. „Czech“ zwraca uwagę iż wiadomości dotychczas nie sprawdzono, ani też jej nie zaprzeczono.

WYNIKI PODATKÓW W CZECHOSŁOWACJI.

Praga. (Herm.) Według „Venkova“ wszystkie podatki w republice Czesko-słowackiej wynosiły za rok 1920 razem 2 916 828 188 koron cz. gdy w budżecie państwowym wspomina się o kwocie podatkowej w sumie 1 586 991 532 k. A więc czysty dochód przewyższa po-

przedni dochód budżetowy o 41%. Na cła przypada w podatkach tych 226 milj., zaś na podatki bezpośrednie 646 milj. koron.

OBIEG BANKNOTÓW BANKU AUSTRYJACKO - WĘGERSKIEGO.

Wiedeń. (Herm.) Do „Tribuny“ donoszą z Wiednia, że bank austriacko-węgierski ogłosił wykaz o ilości banknotów, będących w obiegu w czasie od 31 grudnia 1920 roku do 23 stycznia 1921 roku. Obieg ten wynosił dnia 31 grudnia 30,6 miliardów dnia 7 stycznia 32,8 miliardów koron.

SPADEK CEN W BULGARJI.

Sofia. (Herm.) Jak donosi sofijski „Dnevnik“ w drugiej połowie stycznia wpłynęło do portów bułgarskich Warny i Burgasu, bardzo wiele parowców z granicznymi z towarami, szczególnie manufakturą wyrobu francuskiego i angielskiego. Wskutek tego ceny zaczęły gwałtownie spadać. Materiały i odzież staniały o 100 %. Również obniżają się ceny żywności np. masło spadło o 120%, mięso o 20%, towary kolonialne o 30%.

Zebrania Towarzystw:

Gdańsk. Ćwiczenia „Sokola“ odbywają się: dla oddziału żeńskiego co wtorek, dla oddziału męskiego co środę i dla oddziału młodzieży co piątek, o godz. 7 wieczorem, na sali ćwiczebnej przy Kehrwieregasse. Naczelnik. Zebranie Naczelnej Rady Ludowej odbędzie się w środę, dnia 2. marca o godz. 6 wieczorem w Ochronce przy ulicy Poggenpuhl 11. Zarząd.

Zebranie Związku Urzędników Pocztowych Polaków, odbędzie się w niedzielę 6 marca o godz. 3 po poł. w Ochronce.

Wrzeszcz. Zebranie Towarzystwa „Gwiazda“ odbędzie się w czwartek dnia 3 marca o godz. 7 wieczorem w Kleinhammerpark. O liczny udział członków i gości prosi Zarząd.

Oliwa. Lekcje koła śpiewu „Lutnia“ odbywają się w czwartek punktualnie o godz. 7 1/2 wieczorem w lokalu p. Drzewieckiego przy Zoppoterstr. 11. Nowych członków przyjmuje się na każdej lekcji. Uprasza się o liczne wstępowanie do koła śpiewu, szczególnie potrzeba głosów męskich. Zarząd.

Oliwa. Wielkie wiec odbędzie się w niedzielę dnia 6 marca o godz. 5 po południu w sali pana Stęga w Vereinshaus. Na porządku dziennym ważne sprawy wobec tego liczny udział pożądan.

Sopot. Zebranie Tow. Ligi Żegluga Polskiej (Oddział Sopotki) odbędzie się w czwartek dnia 3-go marca o godz. 8-ej wiecz. w Hotelu Sedan przy ul. Bismarka. Pomiedzy innymi na porządku dziennym Odczyt o Kongresie Wiedeńskim. O liczne przybycie uprasza Zarząd.

GIEŁDA

(nieoficjalna.)

Gdańsk, 2-go marca 1921.

O godz. 10 rano. żądano płacono

Marki pol., gotówka	6,45	6,47
Wynalata na Warszawę	6,35	6,40
Dolary amerykańskie	61,50	61,00
Funtów angielskich	240,00	237,00

Warszawa, 1-go marca 1921.

Marki niemieckie	15,00	14,50
Dolary amerykańskie	910	870
Funtów angielskich	3500	3375
Franki francuskie	65,00	62,00
Ruble carskie (500)	—	—
Ruble carskie (100)	—	—
Ruble dumskie (1000)	—	—
Ruble dumskie (250)	—	—

Berlin, 1-go marca 1921.

Dolary	60,50	60,60
Funtów angielskich	237,00	236,00
Franki francuskie	445,00	444,00
Korony szwedzkie	1356,50	1353,50
Florency holenderskie	2102,50	2097,50
Liry włoskie	278,50	277,50
Franki szwajcarskie	1028,75	1026,25

Nakład i druk „Gazety Gdańskiej“ Tow. Akc. w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny Bolesław Kiełbratowski w Gdańsku.



W poniedziałek, dnia 28-go lutego 1921, zmarł po dłuższych, ciężkich cierpieniach mój kochany mąż, a nasz drogi o, ciec, brat, szwagier i stryj śp. p.

Jan Świtła

w 58 roku życia, o czym donoszą w smutku żona, synowie, brat, bratowa i bratanek.

Żałobna msza św. odbędzie się w piątek rano o godz. 1/8 w Królewskiej Kaplicy. Pogrzeb w piątek o godz. 4-tej po południu z trzupami miejskiego domu chorych na cmentarz Królewskiej Kaplicy, Halbe Allee przy politechnice.

326

Godła i prace malarskie

wykonują

Bracia Gendzierscy, Gdańsk

Burgstrasse 19b.

Przedział bardzo tanich mebli
Urządzenia całych mieszkań, jakoteż pojedyncze meble. Także meble biurowe.
Eltermann & Co., Gdańsk
Fabryka mebli i obić

3. Damm Nr. 2. (268) 3. Damm Nr. 2.

Okucia do mebli i budowli
ma do oddania. (136)
Józef Krużewski,
Orunia, Schwarzer Weg 2-3.

Dzierżawa plebani w Rekownicy!

Od 1-go lipca rb. przedziera się na filii w REKOWNICY na 60 lat rolę proboszczowską 145 morg średniej ziemi z łąkami i torfem.

Licytacja odbędzie się

dnia 15-go marca rb., o godz. 11-tej przedpołudniem

Kaucja licytacji 1000 mk., warunki do przejrzania w plebanji w Grabowie.

Rekownica, (stacja kolei Barkocin lub Wielki Klinec, pow. Kościerzyna,) dnia 21. II. 1921.

Dozór Kościelny

313) X Cichoński, proboszcz.

Kopalnia złota.

Bardzo dobrze zaprowadzone przedsiębiorstwo zbożowe w Wielkopolsce, w jednym z najlepszych powiatów, cukrownia, młyn i t. d. na miejscu, z wielkimi spichrzami, biurami i t. d. po bardzo niskiej cenie za gotówkę na sprzedaż. Spichrze nadają się na fabrykę. Zgłosz. upr. się pod nr. 21361 do biura ogłosz. „Par“ Poznań, ul. 27. grudnia 18.

309

Pokój umeblowany

można wynająć od 1-go marca w Sopocie blisko morza i na rogu parku w ulicy Parkowej pod Nr. 17.

292

Jan Błęński w Gdańsku

przy ulicy SZEROKIEJ nr. 71 (Danzig, Breitgasse nr. 71)

poleca

bogaty zapas koniaku, rumu, win i cygar,
hurtownie i detalicznie po cenach umiarkowanych

DOM nr. 19, Handlowy

w głównej ulicy w Tezewie interes z wielkim wystawianym oknem z wol. pomieszczeniem od trzech pokoi, podwórze, wazd, stania, spichrz, do każdego handlu odpowiedni. Cena 50.000.— Wyplata 35.000.— w niemieckiej walucie.

Dom nr. 211, z ogrodem

w Tezewie z wolnym mieszkaniem 5 pokoi, wielk. sad, podwórze, chlewn. wazd. Dochód 16.000.— Cena 85.000.— Wyplata 73.000.— w niemieckiej walucie. (175)

ROLNICTWO nr. 210

9 klm. od Tezewa, kolonia, 60 morgi roli 1. klasy, nowe zabudowania, 2 konie, 7 sztuk bydła, 5 świń, martwy inwentarz kompletny. Cena 90.000.— Wyplata 85.500.— z meblami w niemieckiej walucie.

DOM nr. 171

w Tezewie pt. 3 pokoje, kuchnia, l. 3 pokoje, kuchnia. Cena i wyplata 6.000.— w niemieckiej wal.

A. M. Makowski,
Agencja majątków
Tezew — (Dirachau)
Strzelecka 5, (Schanzenstrasse 5).
Telefon 9.

W kawiarniach i restauracjach

żądacie

: Gazetę : Gdańską.

KOMORKA GAZOWA
dla zabiegów przeciw parcom
końskim, do sprężania lub wy-
póżywania. Falk, weterynarz
okreg. Gdańsk, Kraków, tel. 1800

Schwangerenfürsorger.

Kostenlose Beratung für schwangere Frauen und Mädchen, Sendorube 9-15. Sprechzeit: Jeden Freitag von 5-7 Uhr nachmittags. In besonderen dringenden Fällen wochentags von 4-5 Uhr nachmittags bei dem Frauenarzt Dr. Kownatzki, Langfuhr, Hauptstrasse 48 II.

Jugendamt.

FARBY**DRUKARSKIE I LITOGRAFICZNE**

poleca wprost z fabryki

K. BUKOWIECKI, Poznań

Patrona Jackowskiego 39.
Główny reprezentant firmy
Dr. Gustav Wicke, Berlin-Tempelhof.

(2744)

Chłopcy

synowie porządných rodziców, mający zamiar wyuczenia się drukarstwa i zecerstwa, mogą się zgłosić zaraz (275)
Gazeta Gdańska, Tow. Akc.
— Stadtgebiet 12. —

PRACE MALARSKIE

wykonuje
WOJCIECH BROSS
mistrz malarski
Gdańsk, Paraliwstrasse 14. (142)

Gdańskie wina musujące:

Aycke Trocken • Aycke Gold • Aycke Cabinet

Sprzedaż od połowy marca 1921

Upřednie zamówienia
304 przyjmuje

P. J. AYCKE & Co. NACHF., piwnica win musujących

Właściciel:
Alexander Czech, Gdańsk

KUNSTLERSPIELE

„Danziger Hof“

Dyrekcja: Alex Branne. Kierownik Artystyczny Peter Pfeiffer.

Camorosa
3 Yukitos
Carl Cristopf
Eugen Milardo

Program
marcowy

Siostry Fiedel
5 Mary
Kokscharoff
Trio Tom Wiebig

Prof. Chitta i Artur Dolores
2 Farren
Harry Allister
Karin i Morton

Scenka artystycznaWiedeńskie kawały br. Dietrich
picini ludowe-Cetinger

Codziennie o 5-tej podwieczorki z występami tanecznymi.

**Zjednoczenie Polskich Kupców
i Przemysłowców w Gdańsku**prosi członków zaległe składki za b. rok jaknaj-
prędzej na ręce skarbnika p. JUL. KRÓLA, Wrzeszcz,
Taubenweg 4 przekazać, aby mogąc karty legity-
macyjne doręczyć. Konto czekowe: 6523 Gdańsk.

Sekretarjat.

318

Otworzę

dnia 1-go maja br. w Tczewie

BIURO TECHNICZNE

komisyjne i agentury.

Zastępować będę wszystkie wyroby kra-
jowe i zagraniczne. — Zgłoszenia upra-
szam pod Szp. X. 121 tejże gazety.**BANK PUCK S. Z.**

w Pucku

udziela pożyczek pod bardzo dogodnymi

warunkami i płaci:

od depozytów z półrocznym wypowiedz. 4%

" " z czterocrocznym " 3 1/2%

" " z osmiocrocznym " 3%

Lokal bankowy otwarty codziennie od 9—12 przed po-
łudniem z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Zarząd:

B. ADOLPH. STAN. NOWAK. M. LORKOWSKI.

Gdańsk, Pogonpuhl 73. Tel. 4031.

Ogrzewania centralne

przewody wodne

oraz

roboty kanalizacyjne

jak również wszelkie reperacje,

i wykonanie tania i zawodowo i

Eggers i Heberlein

Gdańsk, Pogonpuhl 73. Tel. 4031.

Rolnicy

dawajcie do

reperacji**maszyny rolnicze**

wszelkiego rodzaju, a szczególnie

Parowe młockarnie lokomobilowe

lokomobile motorowe

maszyny młeczarskie

warsztaty przemysłowe

firmie

Neydorff, Werner & Co.

Gdańska fabryka maszyn i warsztaty samochodowe

T-stwo Komandytowe

SOPOTY, Danzigerstrasse 110-112

Adres telegr. AUTONEYDORFF. Tel. Sopoty 52 i 88.

Posiadamy własn. monterów podróżujących

Maszyny na kołach usuwamy za pomocą własnych wozów ciężarowych.

(171)

REICHSHOF-PALAST

Najwytworniejsza winiarnia Gdańska oraz elegancki bar

Codziennie o godzinie 4-tej herbata z produkcjami tanecznymi

Sensacja (Levac) Sensacja

Występuje w Reichshof-Palast, pozatem

Inge i Axel Mauri

para tancerzy

Dwie orkiestry

Orkiestra artyst. Wenz

Od godz. 7 wiecz.: Doskonała kuchnia międzynarodowa.

Muzyka kameralna.

325

N. Kalinowski GDANSK.

Jopengasse 27

Telefon 2987

Przedsiębiorstwo budowlane

Wykonanie wszelkich nowych robót

jako też przebudowania, reweracje,

bicie pali, prac betonowych i zel-

betonowych i ziemnych.

Biuro architektoniczne. Kosztorysy bezpłatnie.

Bank Ludowy w Żukowie

udziela pożyczek i przyjmuje oszczędności

:: płacąc 3% i 3 1/2 procent. ::

stosownie do wypowiedzenia.

Dni kasowe są poniedziałki i czwartki od godziny 12—2

po południu.

Zarząd:

Mathes. Ptach. Müller.

Niemiecki**Jarmark wschodni****w Królewcu w Pr.**

13-go do 18-go marca 1921 r.

Największy jarmark handl. na Wschodzie

PRZESZŁO 1000 WYSTAWCÓW

Pierwszy raz w nowych pomieszcze-

niach na przestrzeni 60000

klm. kw. przy Kaiser

Wilhelm Damm.

Doskonała sposob. czynienia zakupów!

Wschodnio-pruski tydzień kulturalny

13-go do 18-go marca

opera, operetka, koncerty, literatura, sztuka i nauka

Dla posiadających zaświadczenia zniżkowe — zniżone ceny. Adresy dobrych

prywatnych mieszkań można otrzymać przez biuro mieszkaniowe Jarmarku,

tylko na głównym dworcu w Królewcu, w poczekalni 2-giej klasy.

Sprzedaż ODZNAK jarmarcznych i KATALOGÓW przy kasie dziennej!

Prospekty wraz z upoważnieniem do zniżki kolejowej dla jadących

na jarmark są do nabycia w Królewcu w Urzędzie jarmarczonym.

Sprzedaż interesów.Jesteśmy w możności wy-
płać kupcom dać na
każde żądanie informacje
o nieruchomościach z do-
brze idącymi interesami
jak np. kina, dobrze pro-
sperujące fabryki na Po-
morzu. Gdańskie To-
warzystwo Zie-
miańskie z o. p.
Danziger Landgesellschaft m. b. H.,
Langenmarkt 47. (227)

Potrzebuję

100 000 nowych,

jutowych

worków

Franciszek Święty,

Sosnowiec,

Pogoń, Cicha 3.

(171)

Prosimy o ofiary na

budowę kat. kaplicy**w Gdyni**

i zapisywanie się na członków T. b. K. (wpisowe

10 mk., miesięcznie 10 mk. lub jednorazowo 1000 mk.)

Tow. budowy kaplicy w Gdyni.

Konto w „Banku Kaszubskim“ w Wejherowie

(3)

38 morg. pola

w Wolnym Mieście,

z żywym i martwym

inwentarzem, w tem łąki

i torfowisko, pragnę sprze-

dać. Cena 100 000 marek

Józef Świeczkowski,

Szernien, pocz. Sobobowiz.

Narzędzia

kowskie

w dobrym stanie natychmiast do

sprzedania. Zgłoszenia przyjmuję

Jan Zakrzewski,

mistrz kowalski

Wielki Komorów, (296

poczta Warlubie, pow. Świecki.

BIBLIOTEKA

ca. 600 tomów, oprócz bro-

szur, powieści lepsz. pisa-

rzy i naukowe książki do

sprzedania. Zgłoszenia pod

nr. 287 do Gazety Gdań.

PIANINA

SKRZYDŁA, HARMONIJ

piewszorzędne poleca

PREUSS, Budowa pianin

III. Geistgasse 90, 1.

Hotel**Danziger Hof****Wintergarten**

Każdego czwartku

five o'clock tea

produkcje współczesnych tańców

wieczorem **Reunion**

każdej soboty

Reunion

bezpłatna zabawa taneczna

W niedzielę, od godz. 1 w poł.

przygrywa do obiadu kapela Steffi

(30)

Hansa Café

Hundegasse 110

Cukiernia i Kawiarnia

Codziennie wielki koncert artystyczny

Wstęp bezpłatny Własna cukiernia, piwo tutejsze i inne

Piłna usługa, solidne ceny

Wymienita kuchnia

Obiady à 6.— mk. od godz. 12—3

Ruch międzynarodowy.

252

Cukiernia i Kawiarnia**„Sturm“**

Tel. 1526 Heiligegeistgasse 23. Tel. 1526

8-8

— Własna cukiernia —

Godziennie świeży wypiek.

Wina i likiery pierwszych domów.

Przyjmuje się zamówienia na torty i ciastka.

Kawiarnia Bałtyk

Właśc. Bolesław Różański & Bernhard Thran

Pfefferstadt 70

Elegancki lokal

Własna cukiernia

Przyjmuje się zamówienia na torty i tace ciast

(92)

Fabryka obrabiania drzewa

na Pomorzu poszukuje zdolnego

fachowca organizatora

jako udziałowca. Oferty do Eksped-

ycji „Gazety Gdańskiej“ pod nr. 322.

Tytoń „LEGIONKA“

dobrze nam smakuje,

a kto nie uwierzy,

niechaj ją spróbuje!

Fabryka tabaki JULIAN KRÓL

Gdańsk-Wrzeszcz, Taubenweg 4

Bydgoszcz, Szpitalna 1—3. (8

!!! Ostrzegam przed nadśladowcami !!!

Dama

z lepszych sfer, która ma wiele

wolnego czasu, radaby nawiązać

interesującą korespondencję w języku

niemieckim. Oferty do Ekspedycji Gazety

Gdańskiej pod Nr. 314.

Zdolnych

ZECERÓW

ręcznych i linotypowych

natychmiast przyjmujemy do drukarni

„Gazety Gdańskiej“.

Najkorzystniejsza sposobność podróży do Niemiec na pokładzie okrętu Tow. Lloyd „GRILLE“

z Gdańska każdej środy i niedzieli 10,30 przedpoł., z Sopot (tylko w dni pogodne) 11,30 przedpoł.

Ze Swinoujścia pociągi nadzwyczajne do Berlina.

Bilety sprzedaje „Norddeutscher Lloyd“, filja w Gdańsku, Hohes Tor, (Hauptwache) Tel. 1777, jak również BALTROPA,

Międzynarodowe biuro Reemigracyjne, Sp.z o.p. Gdańsk Grünes Tor. Adr. telegr. BALTROPA. Tel. 1736.